Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 268 (10.651). Львів, неділя 29 листопада 1925 Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Год. Редактор приймає від 11—12 год. Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в коронах 4'50 зл. ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7'50 зл., Німеччині 2'50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 к. к. Румунії 150 лей, Болгарії 75 зл. Австрії 7'50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИВІРЕЧКА 20 сот.

Лист із Берліна.

„Дух з Льокарна" в німецьким райхстаґу.

Берлін, 25. листопада 1925.

Понеділок 23. листопада. Берлін у мряці. Вчора була задушна неділя, свято мерців. Ніби пригнічений настрій перенісся над чотиромільоновим містом. Люди снуються, як тіни. Авта, як привиди, жечуть. Поліція (вони тут називаються урядовцями руху) стоять на переходах вулиць з піднесеними вгору руками, як дороговкази.

Вказівки на годинниках показують три на одинацяту. Широка площа перед райхстагом оживлюється.

Бічні вулиці теж. Посли й посолки спішать на засідання. Воно чині важне. Канцлер Лютер матиме промову на тему Льокарна. Нема чоловіка, який не був би цікавий її почути. Канцлер Лютер, людина вілова, ум тверезий, реальний. Льокарна діло не реальне, а — чуттєве. Так його ставлять ті, що хочуть, щоб льокарнський договір підписати. Говорять про „духа з Льокарно". Цікаво, чи канцлер Лютер вірить у духів? Бісмарк мабуть ні. Він відвернувся від райхстагу і дивиться понад місто вперед; бронзовий Бісмарк.

Велика, дубом викладана і багатими різьбами оздоблена саля засідань послів наповнюється людьми. Посли, посолки, журналісти, заграничні дипльомати, і — врешті цікавійші із горожан німецької держави, ті — в кого є час і охота послухати, що рішають представники народу про долю їх країни. Рішення великої ваги — історичне. І — таке непевне. Ніколи не можна бути певним там, де в гру входять духи. Тим разом „дух із Льокарна" — Lokarnogeist. Вправді всякому відомо, що договір буде прийнятий райхстагом. Голоси вже обчислені наперед. Инакше ані Лютер, ні Штреземан не поклалиб були своїх початкових букв на „парафе". Але цікаво знати, що скаже канцлер і що калатимуть противники договору, націонали віжих відтінків і комуністи одної масти. (Цікаво які бурлески творить собі життя, як воно найяркійші крайности зводить до купи, в тім випадку націоналів з комуністами).

Одинацята година. По вельтенськім будинку дзвінки, — біготня. Звичайні формальности і канцлер Лютер приходить до слова.

Не можна сказати, щоби він нині виглядав, як звичайно. Звичайно, це людина в силі віку, міцної будови тіла, спокійна, енерґічна. Говорить річево, без літературних прикрас, оминаючи всього, що можнаб легко заперечити. З „цвішпурфами" скоро дає собі раду. Відкидає їх одним влучним словом, ніби рукою настирливу комаху. Звичайно Лютер робить враження людини, яку не легко зрушити з місця, щось ніби його великий іменник. Нині не те. Вправді і нині канцлер Лютер говорить як справжній державний муж, але — але, — не вже він говорить з душі? Голосовими акцентами хоче заступити переконуючу силу змісту. Це томить. Особливо в такій великій і довгій промові, як нинішня, на тему Льокарна.

Канцлер д-р Ганс Лютер втомлений.

Не легка річ бути канцлером німецької держави і не всякий зуміє нею бути так довго, як покійний Бісмарк. А до того — Льокарно, а властиво „дух Льокарна". Чотири міністри з кабінету Лютера перестрашилися того духа і — зложили портфелі. Кабінет без чотирьох міністрів — це калїка. Д-р Лютер почина теку міністра справедливости, а вона важка.

Втомився канцлер Лютер. Та мабуть не втомив його теки, лиш цей дух. (Перебування з духами томить). Д-р Лютер юрист, реальний політик, скептик, вірить у цифри, у факти, аж нараз йому прийшлося вірити в духа. Факти говорять одно а дух друге.

Факти кажуть, що велику силу гроша викидається на окупацію, що поневолюють тебе зрікатися дорогоцінного шматка рідної землі, що тисячі родин позбавлені домашнього огнища, бо поп ньому засіли біді й кольоніяльні вояки і т. д. і т. д. А дух із Льокарна деклямує про рівновартність народів, про мир і про всякі инші, безперечно дуже гарні, але нереальні речі. Нереальні тому, бо один контингент вооружений аж по самі зуби, а другому відбирають остатню вушницю, один має дати дуже багато, а другий нічо. Яка тут рівність і яка тут згода?

А всеж таки на канцлера Лютера ступив дух з Льокарна, ніби це не кінець листопада, а зелені свята. Канцлер Лютер дивиться крізь зелені скла. Два-три рази покликується на промову Чемберлена — про Вандервельда мовчить. Мовчить також про те, що відповіди Beatty і Hoares на тост любови, на те славне Чемберленове „kosiajmy się" (більше крайсерів і більше літаків). Канцлерові Лютрові треба не одно промовчати, бо він повірив у духа з Льокарна. Він вірить, що „німецьке правительство вкупі з соймами, парляментом і з цілим народом буде змагати до того, щоби на основі Льокарна витягнути на політичному й господарському полі якнайбільші користи з відбудови справжнього мира в Европі".

Тим він і кінчить свою довгу промову на тему окупації, евакуації Кельну, поступлення Німеччини до Ліґи Націй, на тему 16 § так званої воєнної вини, інвестиції, розоруження, пакту з західними державами, а також з Польщею і Чехією, врешті, але дуже коротко, ніби лиш мимоходом, з Росією. Про кожну з тих точок можнаб окремо писати. Для нас зокрема цікава остання. З неї видно, що для д-ра Лютера є все ще Росія і — тільки Росія — Russland...

Інтересно.

Промова скінчена. Президент райхстагу, Лебе, сповіщає палату, що комуністи поставили внесення: „Райхстаг зволить ухвалити, що правительство державне не має довіря райхстагу".

Слідуюче засідання завтра, в годині 10 рано.

Посли розходяться. На вулицях замісць мряки дощ.

З бронзового Бісмарка спливають струї зимної дощівки.

б-м

Чи Німеччина має право на кольонії?

Голос анґлійського посла Кенуорті.

У давку з доходами, щоби Німеччину звязати якнайтісніше з мировою працею Ліґи Націй і намагнетити Анґлії зглядати її для своєї політики, вносить в якнайкоротшім часі також справа, чи Німеччина може надіятись на деякі кольонії, які відобрав їй Версальський мир. Вже нині виперезжує цю справу відомий ліївий анґлійський посол Кенуорті у статті в журналі „Нейшен". Перш усього розсіває він старі арґументи, якими союзна преса воювала проти права Німеччини на кольоніяльну державу. Між ними арґументами найважнійшим була некультурна, надто суворо поведінка Німців з народами в їхніх кольоніях.

Свіже бомбардування Дамаску і заведення примусових робіт у британських кольоніях східної Африки відбивають право Франції та Анґлії вказати такі арґументи на адресу Німеччини. Так само відпадає могта, що Німеччина користуватиметься своїми кольоніями як стаціями для підводних лодок. На думку Кенуорті, найкращим шляхом, щоби — сонучі держави могли зєднати собі Німеччину, є зробити її знову кольоніяльною державою. Лихо тільки в тому: які кольонії передати їй? Найкраще було би звернути їй дотеперішні, з яких німецька південно-західна Африка стала частиною південно-африканської Унії. Маврацькі острови та Самоа не є пригожі для білих кольоністів. За те дуже пригожими були би Того та Камерун.

З німецького стандпункту найкращою кольонією для передачі була би давнійша німецька східна Африка, нині названа Танґанїка. Правда, що Анґлія вложила туди великі капітали. Тому найкраще було би, якби Анґлія відступила частину цієї країни, а Франція частину Камеруну. Ті, які мали якісь інтереси в краях, що треба би їх відступити, могли би одержати відшкодування. У всякому разі треба би дозволити на еміґрацію Німців, навіть якби Німеччина не могла одержати мандату. Південно-африканська унія повинна бути дуже задоволена з прибутку нового білого елементу, зважившн, що тамошне біле населення почуває себе надто слабим супроти ріжношкірого. Найкращим тереном для еміґрації була би східня Канада, але воєнні спомини там ще надто свіжі, свіжійші, ніж у самій Анґлії, яка втратила на війні з Німеччиною пропорціонально менше як Канада.

Анґлійський посол робить висновок, що Німці є надто великим народом, щоби їх можна знищити і що їх потреби природного розвитку залишуться актуальною гострою проблемою, яку краще полагодити мирним шляхом. Европа і світ мусять жити разом з ними в згоді і тому повинні дати їм те, що їм належиться.

Новий польський уряд.

Фатальний господарський стан Польщі. — Валюта, кредит і бюджет. — Земельна реформа хліборобська продукція й експорт. — Зачеплена політика. — Непохитний оптимізм.

В середу 25. п. м. новий польський уряд представився соймові. Премієр Смиґлий-Рідз виголосив коротке експозе, зосереджене програму уряду. Вказавши на характер кабінету, а саме його коаліційну основу, зачепив, що інтереси й турботи партій мусять уступити на другий плян перед вимогами хвилі. А ті вимоги мають на меті усунути небезпеки, що загрожують всім партіям і всім верствам населення. Програма уряду є покищо тільки загального характеру, а подібне оголошення пайну направи небажане найлїпше свій вислів у цифрах.

Господарська криза підтинає продукцію хліборобську і прочиста, наслідком чого зростає безробіття, якому уряд хоче присвятити багато уваги і знайти засобів на видатнійші поміч. Господарська криза послабнює податника, який не є і не почне бути тільки засобом, але й цінною залежалого уряду. Дорожнечі капіталу підносить ціни продукції, а в відношенні до заграниці утруднює конкуренцію, загострюючи торговельному бідакові, якого ідеалом є не тільки його зрівноваження, але й великі і все зростаючі цифри експорту.

Приходимо до валюти по уряді, який з незлочною, залізною послідовністю заміняв паперову валюту, зберігав ровіш інфляції (?), що загрожувала економічному житю держави, і дав золотого. Устійнено золотий найзвичайнійши жертвами і зусиллями господарського житя Польщі, і нині маємо постійну валюту (?), але й виснажений організм, що є логічним і конечним наслідком того зусилля. Наше завдання вдержати в першу чергу та що лишилося доброго з давної праці й давних усиль, що для економічного й фінансового житя держави конечне: валюту. Уряд мусить стояти на становищі вдержання золотого, його повної вартости й ужити всіх засобів, аби не зійти з фортеці, не зійти й не вернути до інфляції.

Приміти інфляції і стосі серед неї могть бути ріжні. Щоб її оминути, не вистане казати, що не будеться допускати гроші без покриття. Треба боротьбі дефіцитового торговельного буджету. Буджет мусить бути реальний. Звичайні доходи мусять покривати видатки. Це кардинальна точка, що мусять зосередити всю увагу уряду й сойму. Незрівноважений буджет — це шлях до інфляції. Маємо добру волю зачести ощадности. Вимоги найпостійші льоїк, життєва конечність вимагають до цього. Дякуємо, що покрадо би незобоки, це кредит, але кредит позичений, кредит видатний, що зуміє би обмежити дорожнечу життєву. Але тільки тоді є шлях його здобути. Коли край сотворить власним зусиллями і власною волею основу для кредиту: справжню рівновагу буджету. Коли говорю про конечність редукції буджету, то мушу зазначити, що уряд не думає пропонувати пікаких спеціяльних обмежень військового буджету, бо не хоче в нічому ослабнювати оборонної сили держави. З внесенням до сойму Закона підносить уряд закон про уповажнення уряду затягати державні позички, як також закон про скасовані білети, що є в третьому читанні. В справі інших законів (про способи обмежування державних видатків, про тимчасові способи покриваючи продукції і бі-) уряд застерігає собі вільну рукуу.

В справі закону про реалізацію земельної реформи виходить уряд із завоювання, що конечність її признали всі партії і на такому становищі стоїть він сам. Дальше розвинення цієї справи бачить уряд в якнайчутнішому полагодженні закону, щоб наслідки реформи перейшли з дискусії на твердо сільського виконання і то ще в 1926 р. Для підтримки хліборобської продукції буде уряд стояти на основі свободи торговлі хліборобською продукцією і думає, що буде покладане уповноважене шляхом закону кваліфікованого експорту, а метою ужиття збуту хліборобської продукції за границею і збільшити видатність експорту. Одначе тут мусять братися під увагу й інтереси консумента, що вкаються тією з розвитком продукції в инших галузях господарства.

Канцлер д-р Ганс Лютер втомлений.

Не легка річ бути канцлером німецької держави і не всякий зуміє нею бути так довго, як покійний Бісмарк. А до того — Льокарно, а властиво „дух Льокарна". Чотири міністри з кабінету Лютера перестрашилися того духа і — зложили портфелі. Кабінет без чотирьох міністрів — це калїка. Д-р Лютер почина теку міністра справедливости, а вона важка.

Втомився канцлер Лютер. Та мабуть не втомив його теки, лиш цей дух. (Перебування з духами томить). Д-р Лютер юрист, реальний політик, скептик, вірить у цифри, у факти, аж нараз йому прийшлося вірити в духа. Факти говорять одно а дух друге.

Факти кажуть, що велику силу гроша викидається на окупацію, що поневолюють тебе зрікатися дорогоцінного шматка рідної землі, що тисячі родин позбавлені домашнього огнища, бо поп ньому засіли біді й кольоніяльні вояки і т. д. і т. д. А дух із Льокарна деклямує про рівновартність народів, про мир і про всякі инші, безперечно дуже гарні, але нереальні речі. Нереальні тому, бо один контингент вооружений аж по самі зуби, а другому відбирають остатню вушницю, один має дати дуже багато, а другий нічо. Яка тут рівність і яка тут згода?

А всеж таки на канцлера Лютера ступив дух з Льокарна, ніби це не кінець листопада, а зелені свята. Канцлер Лютер дивиться крізь зелені скла. Два-три рази покликується на промову Чемберлена — про Вандервельда мовчить. Мовчить також про те, що відповіди Beatty і Hoares на тост любови, на те славне Чемберленове „kosiajmy się" (більше крайсерів і більше літаків). Канцлерові Лютрові треба не одно промовчати, бо він повірив у духа з Льокарна. Він вірить, що „німецьке правительство вкупі з соймами, парляментом і з цілим народом буде змагати до того, щоби на основі Льокарна витягнути на політичному й господарському полі якнайбільші користи з відбудови справжнього мира в Европі".

Тим він і кінчить свою довгу промову на тему окупації, евакуації Кельну, поступлення Німеччини до Ліґи Націй, на тему 16 § так званої воєнної вини, інвестиції, розоруження, пакту з західними державами, а також з Польщею і Чехією, врешті, але дуже коротко, ніби лиш мимоходом, з Росією. Про кожну з тих точок можнаб окремо писати. Для нас зокрема цікава остання. З неї видно, що для д-ра Лютера є все ще Росія і — тільки Росія — Russland...

Інтересно.

Промова скінчена. Президент райхстагу, Лебе, сповіщає палату, що комуністи поставили внесення: „Райхстаг зволить ухвалити, що правительство державне не має довіря райхстагу".

Слідуюче засідання завтра, в годині 10 рано.

Посли розходяться. На вулицях замісць мряки дощ.

З бронзового Бісмарка спливають струї зимної дощівки.

б-м

...ського життя. Для спрямування ...ної ...ї ...ї ...ї

терш усього між американських Жидів, то аж тут будемо мати фінансово-кредитову „програму" нового уряду. Йде власне про те, щоби від американських Жидів чи при їх допомозі і впливах видобути гроші, одержати більшу позичку.

-Ф. Ф

По широкому світі.

Сирія домагається незалежности і союзу з Францією. Її представники ведуть неофіціяльні переговори з впливовими французькими діячами у Швайцарії. Франція могла би мати базу для фльоти у Бейруті і гарнізон в Ливані. На випадок війни Сирійці дали би військо для оборони Франції, а Франція мала би обовязок допомогти Сирії. Сирія домагається права стати членом Ліги Націй.

Чехословацький новий уряд під головуванням Свєгли матиме у своїм складі 4 аграріїв, 6 народніх соціялістів, 6 соц. демократів, 3 „людовців", 1 народ. демократа, 1 члена партії промисловців.

Туреччина явно приготовляється до війни, на випадок, якби справу Моссуля вирішили на користь Англії.

Египетський прем'єр Зівер баша помер; нема звістки, чи природною смертю.

Король Сіяму помер. Наслідником є його брат, князь Праджатіпок.

В Мадярщині лякаються аґітації прихильників Габсбурської династії, яка має нового кандидата на престол, Альбрехта, що хоче проголосити себе королем з назвою „Бела V-ий".

Естонський уряд заявив про свою димісію. Згідно з конституцією новий кабінет творить голова парляменту.

Заява Ольшанського?

Нова сензація в процесі Штайґера.

Багатий в найріжнороднійші „сензації" процес Штайґера збагатився вчора ще одною. Як подає варшавський „Курєр поранни", до берлінських судових властей зголосився Теофіль Ольшанський зі заявою, що він є виконавцем невдалого атентату на президента Войцеховського.

По інформациям „Кур. пор." Ольшанський доказано описав підготовні заходи та саму техніку виконання атентату. Подав він теж, що зробив це з допучення Української Військової Організації шляхом тягнення жеребу. Взявши на себе це доручення, поставив умову, щоби на випадок уявлення невинної людини організація негайно повідомила про це власти чи то при допомозі анонімку, чи иншим способом, що й сталося.

„Експрес поранни" додає до того: Ольшанський заявив в берлінському суді, що не може дальше стерпіти того, що діється у львівському суді, бож він є справцем атентату, а Штайґер є невинний.

Відтак нової заяви Ольшанського є вже в руках польського посольства в Берлині і небавом найдеться в посіданні львівського суду.

Львівська „Хвиля" видала вчора з того приводу спеціяльне надзвичайне видання.

В звязку з цією новою сензацією починають говорити про можливість припинення процесу Штайґера.

Зберігаємося з коментарями відносно цього звороту до тяжі підтвердження судом заяви Ольшанського.

Найкращий дарунок НА СВ. МИКОЛАЯ!!

„ЗА СИЛУ СОНЦЯ"

фантастичне оповідання для молоді Мик. Чайковського. Ілюстроване проф. П. Холодним. — 192 стор. друку. — Ціна 4 зол.

поручає

КНИГАРНЯ У. П. Т. ЛЬВІВ вул. Руська ч. 3.

Мусимо підписати 29.500 акцій по 25 золотих!

Власними силами!

Підписка акцій Земельного Банку Гіпотечного передплатниками, читачами й прихильниками „Діла".

Одна акція — 25 зол. кошту заготовки й скарбова належитість — 1 зол., разом 26 зол. — Підписку приймає Адміністрація „Діла", Львів, Ринок 10. II. пов. — Повну вплату або першу рату приймає за посилкою Адміністрація „Діла", дальші рати на підписані у нас акції слід вносити в Земельнім Банку Гіпотечнім, Львів Підвальна 7.

Концесію на основання Зем. Банку в р. 1909, здобуту від австрійського уряду товіщнім нашим парляментарним представництвом, видано між иншим також на імя тодіх українських владик: митр. А. Шептицького, пок. еп. о. Чеховича й еп. о. Хомишина. Тому в основанні Зем. Банку і в зібранні першого основного капіталу наше духовенство взяло було тоді визначну участь. Духовенство розуміло вагу і значіння банку, а одночасно старалося здійснити концесію, одержану владиками.

Тепер те почуття обовязку піддержати банк шляхом масової підписки акцій, вдержати реальність тієї концесії, проявляється дуже слабо у нашого духовенства. Взагалі приходиться ствердувати сумний факт, що духовенство не бажає вже грати тієї ролі, яку воно до війни відгравало в нашому житті, як в діяльності політичній, так і економічній.

Щож торкається справи уфундування Зем. Банку, то думаємо, що амбіцією нашого духовенства повинно бути за всяку ціну вдержати реальну силу концесії, виданої перед 16-ма роками на імя наших владик. І то тим більше, що духовенство і само при доброїй волі може розібрати значну частину нових акцій, і має нагоду та спромогу вплинути в тому напрямку на инші чинники й установи. Слід сподіватися, що останній місяць підписки акцій Зем. Банку не буде місяцем пасивности нашого духовенства у важній справі відбудови основ нашого економічного життя.

Городенка.

Справою підписки акцій Земельного Гіпот. Банку заінтересувалася і Городенка. Дня 16. п. м. відбулися в тій справі сходини на „Бечці", в яких взяла участь місцева інтелігенція. Реферат на тему підписки акцій виголосив З. Пеленський. В оживленій дискусії забирали голос адв. д-р Кассіян, дир. Баранник, судія Решетлович і д-р Матійків. До переведення акції вибрано комітет під проводом місцевого пароха о. Василя Комарницького. Технічну працю перевів на себе д-р Теодор Матіїв. Свою працю обіцяли д-р Т. Окуневський і д-р Істеранч.

Рогатин.

Сьвяточного дня аналогічна нарада відбулася в Рогатині. Реферував З. Пеленський, в дискусії забирали голос: о. шамбелян Ст. Городецький, п. Угрин-Безгрішний, п. Кузик і ин. Вибрано комітет проведення підписки акцій в Рогатинщині під проводом о. шамбелана Ст. Городецького, доручуючи технічну працю п. д-р Мельникові.

Збараж.

Дня 19. п. м. відбулася в Збаражі повітова нарада в справі підписки акцій Зем. Банку. На нараді були заступлені 18 сіл і збаразька інтелігенція. Проводив д-р Волочимир Гамаль; реферат виголосив З. Пеленський, в дискусії промовляли о. дек. Голіятий, п. Бінський, п. Стрільбицький й ин. вибрано комітет під проводом о. дек. Голіятого, доручуючи технічну працю п. Стрільбицькому.

Підписка акцій.

46. Урядничий персонал Центр. Коп. Банку „Кн. Союз кредитовий" у Львові — 10 акцій; кілька: Урядничий персонал Кн. Союза ревізійного, Народньої Торговлі, Тов. „Дністер", Центросоюза та всіх краєвих і повітових українських кооператив;

47. Каса Стефчика (райфайзенка) в Денисові — 1 акція;

48. Антоніна Стукачева 1 акція; кілька п. Кануженьку в Жовтанцях.

РЕСТАВРАЦІЯ І КОМНАТА до СНІДАНЬ

під „Золотою Грушкою" ІВАНА ЛЮДВІГА

вул. Краківська ч. 7.

під фаховою управою СТЕПАНА ЗІЛИНСЬКОГО

поручається зглядам Шановного Громадянства. 53 2—2

Доляр амер. 780, 8'00, 7'85.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Ґен. Желіґовскі мін. війни.

На внесення прем. Скшиньского през. Войцеховскі підписав 27. XI. іменування ген. Луц. Желіґовского мін. військ. справ. Рівночасно звільнив ген. Маєвского з керовництва тим міністерством.

Райхстаґ прийняв льокарнські договори.

27. XI. райхстаґ прийняв у третьому читанні 300 голосами проти 174 уст. 1. проекту закона про льокарнські договори в поіменнім голосуванні. Уст. 2. у справі приступлення Німеччини до С. Народів прийняли 278 гол. проти 183 (6 здержалося від голосування). Загалом голосувало 468 послів, а то за законом 291, проти 174, 3 здержалося.

Майбутній уряд Бріяна.

Склад уряду Бріяна буде мабуть такий: президія і заг. спр. Бріян, справедливість Шотан, вн. спр. Даларіє, фінанси Люшер, війна Пенлеве, маринарка Лег, просвіта Маріо Рустан, торговля Данель Вінсен, сусп. праці Де Монзі, праця Діраф, кольонії Лев Періє, хліборобство Жан Діран.

Вищі технічні інженерські студії

під 2—3 літ в Бельгії.

Без вступного іспиту, свідоцтво зрілости вистарчить. 3-літний курс: інж. електро-мех. інж. індустріяльний. 2-літний курс: інж. конст. автомоб. і мотор. лодок, інж. бетонових будівель, інж. хемік, інж. металюрґії інж. кольоніяльної (африканські і азійські кольонії). Спеціяльний курс французької мови. Для абсольв. учительських семинарій приготовляючий курс. І рік технічні інж. студії і для жінок. Курси денні і вечірні. Річна оплата 580 бельг. франк. (150 зол.), вписове 30 б. фр. Корепетиції по українськи, польськи, російськи, чеськи й німецьки. Програми, услівя, інформації за пересланя в листі 1 зол. Адресувати: M. le Directeur de l' Institut Superieur Technique et Colonial 25 Boulevard de la Constitution Liege Belgique. 828 2-3

НОВИНКИ.

— Конфіската. У вторашнім числі нашого часопису сконфіскувано весь фейлетон В. Островського „Країна святих, героїв і мучнів".

— Зима. Наша країна любить різні переходи. Вони дають, які вірили в передбачення метеорольоґів-оптимістів, що за винятковою ласкавою зимою прийде цього року ще ласкавіша і згодом щоне зовсім, як зайвий непотяг після ледачої доби. Як багато передбачень у примах цих непослідчих, так і в царстві погоди, наші надії не виправдались. По всіхнення осени, що до останньої хвилини піддержувала ці надії, звалась на нас на протязі кількох годин така зима, що не то люде й коні стояли на вулиці в дива, але навіть такі модерні винаходи як трамваї зупинились на своїх шинах і годіли на протязі довгих годин на шляхах, яким ще недавно так вигідно переїзджались. Чимало пасажирів з окраїн Львова, забезпечені в абонаментові трамваєві карти, шкандибали через сніжні окопи, посилали на адресу міської ради не дуже прихильні побажання, бачучи, що вона не в силі дати собі ради навіть зі снігом. Якщо її праця у прокошуванню дороги для мешканців міста йтиме так тихо далі, то вона повинна звернутись за пільною до лещетарського клюба.

— Другий концерт Бортнянського у Львові. В 100-літні роковини смерти нашого найбільшого духовного композитора Д. Бортнянського, влаштовує т-во „Львівський Боян" другий концерт, що відбудеться в середу, 2. грудня н. р. в салі „Народного Дому". Початок в 7-ій год. вечер. Добірна програма його отчо-духовних концертів, гарне виконання їх хорами, як нами ми нагоду переконатися на першім концерті, про який критика висказалася найкращеще, є запорукою, що цей концерт згуртує всіх наших меломанів, тим більше, що це останній концерт Бортнянського у Львові. Ціни місць знижені: Крісло I. р. 3 зол., II. р. 2 зол., III. р. 1 зол. — Вступ на салю 50 сот.

— Новий обоз арт. П. Холодного Львівська Воєнська (Успенська) церква збогатилася новим, цінним образом кисти відомого артиста-маляра Петра Холодного. Новий образ, що представляє св. Володимира і свяч. Йосафата має, як заявляють знавці мистецтва, велику мистецьку вартість. Зайняв він місце у правому малому вівтарі. В неділю 29. листопада в год. 12 в полудне відбудеться його посвячення. Звертаємо увагу на цей новий обоз усіх, що цікавляться нашим мистецтвом.

— Нещасний присуд. Процес молодого жидівського торговельного аґента, Пінкаса Мангота, що вбив двоє дітей, з яких в одній кохався, скінчився першим вельмом, що більше нежданим як сама подія. Лава присяжних суддів була зворушена історією кохання бідного молодця, що спопілася зі своїх почувань у поетичних листах і не признала його винним у вбивстві двох жертв. На запит, чи Мангот винен убивши сестру своєї любки, Ательо, одинайцять голосів на 12 відповіло: ні. Такою самою була відповідь щодо вини намагання вбивства її брата та матері. Ніхто не міг сподіватись, що і на останнє питання: чи Мангот винен убивши свідому свою вибрану, Сабіну, сім голосів каже ні, двоє, що дітвані-знаші приняли Мангота настільки нормальним, що може бути відповідальним за свої вчинки. Прокуратор зголосив відкриє невдоволення і Мангота почищо не випустили на волю. Вичуватель прийняв голос суддів і відкинув прокуратора зовсім байдуже.

— Лист до редакції. Прошу вічно помістити ласкаво у Вашім цінім часописі слідуюче спростування: В жидівському варшавському часописі „Найєр Ґайнт" з дня 23. XI. ч. 270 поміщено заяву д-ра Ізраеля Вальдмана з Відня, в котрій ставиться моє імя зі справою Ольшанського. Я заявляю рішучо, що не стою і не стояв ніколи в жадним відношенню до цієї справи і п. Ольшанського ніколи не бачив на очі і не мав з ним жадних розмов. Не розмовляв я також ніколи з д-ром Ізраєлем Вальдманом і не бачив його. З високою пошаною *Яків Оренштайн.*

— З фонду для безробітних. Отримали з управи фонду для безробітних зарахувала т. зв. гастрономічних робітників (себто кельнерів то-що) до фізичних робітників, які підходять під закон про забезпечення на випадок безробіття. Ті, що не мають тепер праці, повинні зголосити свої претенсії щонога, найпізнійше на протязі місяця (вул. Рутовського 11). Гастрономічні підприємства, що мають більше як пять робітників, мають обовязок платити вкладки на фонд безробіття від 21. листопада н. р.

— Іспити з музики. Дерожчний іспит з музики закінчив в осінній речині: п. Маєсе Дишкович, учителька співу в гімназії жіночого Інститута в Перемишлі — зі співу, і о. Северин Сапруч, директор філії музичного Інституту ім. Лисенка в Дрогобичі, ученик проф. В. Пефенського зі скрипки і співу; — обоє з дуже добрим поступом.

— З сільських траґедій. Та сама лава присяжних, що судила Мангота, слухала вчора нової траґедії, цим разом сільської. Обвинуваченим нам був 19-літній парубок Микола Вакало, з Збоїщ, що вбив свого вітчима. Його мати 32-літ-

на вдова, вийшла вартує замуж за 22-літнього парубка Ліщинського. Жили вони 7 літ. По війні, коли Ліщинський вернувся до хати, застав свою жінку 44-літньою, старою бабою. Ліщинський покинув її і переїхав до хати свого батька. В одній суперечці на полі, між селянами, підчас якої Ліщинський кинувся на одного з ними, Валько стрілив до нього з рушниці і вбив його. Валько не міг розяснити, чому взяв зі собою в той день рушницю. Він боронився тим, що ружжо ні у своїй обороні. Присяжні суді звільнили його від вини, 10 голосами щодо намірного убийства, а 9 щодо звичайного.

Сатні спільники. Колдіжани у Львові і кондійськими ідеями нема кінця. Ось одна нова історія, що тягнеться вже пять літ, і щойно тепер розяснилася. У крамниці Вінклера два служачі та касієрка були в порозумінні щодо „тихого подїлу" каси з властителем. Вони вели хитру систему почейних бальків і що тижня діялись украденими грішми. Справа вийшла на світло дещо зовсім випадково. Якась молода жінка зачепила на полиці, що один зі служачих Вінклера пересідує її своїми настирливими пропозиціями. Цей допродій Балонь, саме тоді купив на сторуку виску крамницю за 4.000 долярів і шукав мати в додатку постійну любку. Автомобіль і всі инші вигоди та приємні легкі знайомости, мав уже від довшого часу, гулючи на всі боки. Поліція зацікавилась незвозумілим джерелом доходів Балоня і в результаті дізналась правди від нього та його спільників, що опинились в арештах. Також їх хлібодавець Вінклер дізнався вперше всю правду про стан своєї каси.

— **Дня шахістів.** Шахісти, що стежать на вислідом змагань у Москві, дізнаються з цікавістю, що світової слави старий німецький шахіст Лискер, який мав надію одержати знову першу нагороду, програв партію з 19-літнім Мексиканцем Торре.

— **„Ізвєстія" в Парижі.** У найблизшім часі почне виходити в Парижі большевицький орган „Ізвєстія" у французькій мові. Спершу цей часопис матиме тільки дві сторінки. Метою часопису в першу чергу боротьба з протибольшевицькою пресою у Франції.

— **Соосмлива міська рада.** Відома російська „зоря" балету Анна Павлова дозволила танцювати до дня міста Вірмінгем. З огляду на те, що вона танцює босо і навіть не закриває колін, міська рада славного міста заявила, що на „виступ" не дозволить, бо не було такого випадку, щоби танцюристки в сьому місті публично виступали у такій одежі. Менеджер Павлової спекулював надаремне переконати членів світлого збору, що вона танцює так по всьому світі від сорок літ. Рішення англійського маґістрату було доручитче: „Нехай частина тіла, з виїнком обличча, шиї та рамені не сміє бути голою". І танцюристка, щоби не втратити доходу, мусіла разом з цілою трупою танцювати у сандалах і довгих панчохах. Ріжні є міські ради на них нема ніякої ради...

— **Надто щедрий гонорар.** Молодий „російський" скрипач Т. ма Зайдель забрав зі своїм концертами аж до Нової Зеландії. На одним концерті мав спитачити якесь імя Бажка. Вони були такі заплачені за виступ артиста, що їх проводно скасувати. Ту в дані 12 найкращих місцях свого роду. Заїзд непокоїлися на такої ласки всіми способами, надаремно. Мусів аж українським втекти з Нової Зеландії, в острасу, що доведеться вочити разом зі скрипкою таку велику дружину.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Трийцятьшестий день розправи.

Свід. Ф. Пясецкі, посесор із Новосілок був критичного дня на місці атентату. Бачив утікаючих людей з коло брами ч. 1. при вул. Легіонів. Бачив утікаючого Штайґера за ним Пастернаківну. Штайґер біля брами затримався, а Пастернаківна кликала: „той пан утікає". На це звернув свідок, що втікають усі. Пастернаківна повторила вдруге: „Той пан утікав." По хвилі Штайґера арештували. Свідок не чув, щоби Пастернаківна промовила слова „чується".

Свід. Н. Екштайн, купець зі Станиславова в критичній хвилині стояв кілька кроків на віт лектаті. Якась пані, що стояла перед ним кликнула: „хтось кинув як так". Свідок у тій хвилині побачив у леті бомбу, яка впала за повозом тяжечка. Свідок мав враження, що бомба впала згори. В тій хвилині повстав крик і переполох а люде почали втікати. Повернувшись з порогу на хвилинк свідок завважив якусь пану, яка кликала: „Один пан в ясному плащі втікі!" Зауваживши її здеморалізування її неспокій свідок підійшов до неї та спокоював її та просив, щоби сказала, коли щось знає. Та пана сказала: „той пан у ясному плащі". Свідок товаришив тій пані аж до брами. З брами було кільканайцять осіб. Свідок потримав поліцаєві коня, а пана вийшовши до брами вказала поліцаєві на Штайґера, Поліцай перевів на брамі у обавуваченого ревізію, а опісля всі з брами вийшли. Тоді свідок запитав ту пану: „Чи це той пан кинув бомбу?" На це відповіла вона так: „Здається, що той."

Свід. Абр. Шехтер, власник лібрикритичного дня вийшов з Пасажу Мікоша і дов дачся, що має надіхати президент. Тоді пішов до кавярні Де ля Пе, стояв у бальконових дверях і побачив летючий пакет у висоті понад 4 м над землею. Пакунок упавши почав димити. Поза тим свідок нічого іншого не зізнав.

Свід. Ст. Тенденьский, помаїтний урядник пожиканий у звязку зі зізнаннями Верхоли, де той заявив, що Тенденьский їхав разом зі Штайґером поїздом з Любіня до Львова. Свідок заперечує цей факт і каже, що Верхолу знав як хлопця, з яким мав дуже багато клопоту батько.

Конфронтація.

Конфронтація відбувається між Верхолою і п. Іваною Ольовською а також між Верхолою і Степаном Тенденьким. Верхола твердить, що стрічав на одній зі стацій між Львовом і Самбором Штайґера разом з Тенденьким. На другий день питав Тенденького про Штайґера. На те заявив Тенденький, що познайомився зі Штайґером у поїзді. Верхола тоді мав сказати Тенденькому, що Штайґер є на услугах поліції. Ст. Тенденький заперечує усі ті зізнання Верхоли і каже, що Штайґера не знає а з Верхолою про нього і справи а тим більше політичні не балакав. Далі Тенденький каже, що має враження, що Верхола недужий, хорий чоловік.

Пані Іва Ольовська сконфронтована з Верхолою теж заявляє, що все те, що каже Верхола є неправдою. Мрака вона знала дне Штайґера не знала ніколи. Далі висказує погляд, що Верхола мабуть „помильний чоловік".

На запит д-ра Ляндава Верхола заявляє, що ніколи конфідентом поліції не був і ніяких відомостей поліції не давав.

Д-р Ляндав: Ми маємо зізнання політичної комісії, що ви були її конфідентом.

Верхола: Поліція боїться, щоби я не виявив її скандалів і тому так говорить. Вона старається мене притягнути, але ніколи грошей від поліції не приймав.

Д-р Ляндав: А всеж ми маємо докази, що ви брали гроші.

Верхола: Комісар Ясеняк з Рудок пропонував мені, щоби я свідчив про приналежність Штайґера до комун. партії.

Свідок д-р Йонас Давід, адвокат зі Станиславова був у критичному моменті на дорозі, звернений лицем до кавярні Де ля Пе. Тоді побачив спадаючу прямовісно петарду, що впала за повозом пе ментта. Не зголошувався на свідка і не інтересував ся перебігом процесу. Щойно зізнання інспектора Лукінського заінтересували його процесом. Перечитавши зізнання Ляндавої свідок вішав згодоситися на свідка заметою спростування зізнань, як неправдивих. Свідок бачив сцену арештування Штайґера. Діялося це на хіднику. Стояла там якась женщина, яка зробила на свідка дуже неприємне враження. Була це Пастернаківна. Вона конферувала дуже живо з поліцаєм, але її свій свідок не чув. Свідок абсолютно не бачив ніякої іншої женщини, якою могла би бути пані Ляндавою. Також ніяка женщина не держала Штайґера за руку.

Свідок Наталія Штайґерівна, сестра обвинуваченого подає подробиці з родинного життя та характеризує Штайґера як любого сина, брата і члена родини.

Обвин. Штайґер розповів про те, як його переслідував управитель Тюрми Краєв. В свідок такого поведення Краєв обвинувачений був примушений творити голодівку. Опісля провідник тюрмиці почав відпускати цілий ряд постановів спеціяльних у часі свідства. Виглядає воно так, що розправа обвиняється вже до кінця.

ОПОВІСТКИ.

З нагоди дня 30. ц. м. в день св. Йосафата відслужить в церкві Успенія Пр. Д. Мариї (Волоський) о год. 10. сам Впс. о. генеральний Вікарий, мітрат Бачинський, торжественну Службу Божу, після якої послідує посвячення образу кисти нашого славного артиста Петра Холодного, що зображує св. Йосафата і Володимира Вел. На це торжество просить всіх П. Т. Парохіян і Вірних *Управа парохії.* 1—1

Сачки й лещата до вибору набувати в „Українськім Спортовім Кооперативі, Львів, вул. Руська ч. 18. І. пов. 856 1—2

З нагоди празника св. Священномученика Іосафата відправиться в архикатедральній церкві св. Юра в неділю 29. XI. о год. 9'45 торжественна архієрейська Соборна Служба Божа, яку відслужить Преосвящ. епископ луцький о. суфраган д-р Іосиф Боцян. Співає хор п. п. Богословів. 861 1—1

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру" О. Мітченка:

Борислав — сала Нар. Дому".
29.XI. „Ві". (Прощальна вистава).
Дрогобич. Саля кіна „Штука".
30.XI. „Маруся Богуславка".
1.XII. „Дні нашого життя".
2.XII. „Пан Тварковський".
3.XII. „Чорна сонтера і білий медвідь" (прощальна вистава).
Самбір. Саля „Сокола".
4.XII. „Маруся Богуславка".
5.XII. „Дні нашого життя".
6.XII. „Ніч під Івана Купала".

В Стрию і Дрогобичі початок точно о год. 8'30 веч., в Бориславі і Самборі в год. 7'30 веч. 562 8—?

Український мішаний хор Л. Котка.
У неділю 29.XI. м. Рава Руська.
У вівторок 1.XII. м. Ярослав.
У середу 2.XII. м. Ярослав.
У четвер 3.XII. м. Перемишль.
У пятницю 4.XII. м. Перемишль.
768 18—?

Д-р Михайло Волошин місто особних писемних подяк за жедчини з нагоди 1мини складає 10 зол. на Рідну Школу. 1-1

Рік основання 1860
ПИВНИЦЯ
фірма МАКС ВІКСЕЛЬ і СИН
864 **знову відкрита.** 1—2
ЗНАМЕНИТІ ВИНА І МЕЛІ НА МІРУ І ШКЛЯНКИ
У Львові вул. Коперніка ч. 14.

З рамени „Союза Українок" у Львові уділяється в читальні „Просвіти" на жовківськім передмістю від 1. грудня 1925 науку крою й шиття, яка буде тревати через три місяці. Зголошення приймається щодня від 7—8 год. веч. в читальні при вул. Жовківській ч. 62. 863 1-1

На другий номінант Тов. „Львівський Боян" улаштовують в 100-літню річницю смерти Дм. Бортнянського дня 2. грудня н. р. в салі Народного Дому, продає білети від понеділка 70. наложта п. п. Кигаровя Тов. ім. Шевченка Ринок ч. 10. 857 1—1

Дрібні оголошення.

ФОРТЕПІНИ, гарна, дістармані пер. шоряних фабрик, найновіші моделі, мало уживані. Зведно на складі — найдешевше продаж, лише тільки за готівку: Гавак, Львів, Панська 21. Телефон 31—45. 770 3—5

ОГОЛОШЕННЯ.
За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ
Д-р МАРТИНЮК ІВАН
відкрив адвокатську канцелярію
в МЕДИЧИЧАХ (пов. Дрогобич)
і веде її в домі Товариства Просвіти
860 проти приходства. Т—4

РЕЛІГІЙНИЙ ВИБІР
КИЛИМІВ
ГЛИНЯНСЬКИХ
ТАКОЖ
КОШИКАРСЬКИХ ВИРОБІВ
ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
КИЛИМ ГЛИНЯНСЬКИЙ
865 **ЛЬВІВ** 1—6
ГАЛИЦЬКА 5. філія Коперніка 23.

Експедиція пісні з життя У.С.С. на III зі
М. Угрина-Безгрішного п. нот.
„Софія Галечко"
почнеться дня 7. грудня ц. р.
Ціна з пересилкою зол. 1'60.
Видавництво „ЖУРАВЛІ" Рогатин.
846 3—3

Звідомлення.

Установлений ухвалою окружного Суду цивільного у Львові з дня 18. листопада 1925, Вітчиця VII, ч. 1'|25 УПРАВИТЕЛЬ РОЗБІРЧОЇ МАСИ ГЕНРИКА РЕЛІХА (Röhlich) у ЛЬВОВІ вул. МУРАРСЬКА 26. БЕРНАРДА ШАЙНЕРА (Scheiner) у ЛЬВОВІ, вул. ЗАМАРСТИНІВСЬКА 3. САВЯ ПОМЕРАНЦА у ЛЬВОВІ вул. ГОРОДЕЦЬКА 57, ВЗИВАЮ ДОВЖНИКІВ згаданих кредиторів, а окреме довжників бувшої торговельної фірми „SCHEINER & POMERANZ" вул. ГОРОДЕЦЬКА ч. 57 СКЛЕП І КОНФЕКЦІЇ МУЖЕСЬКОЇ, ЖІНОЧОЇ І ДІТОЧОЇ до виплачення всякого рода заплат до поруч, як отримано до того уповноваженого. В тій цілі буде урядувати від ДНЯ 27-го ЛИСТОПАДА ц. р. ВКЛЮЧНО ПОЧАСТИ В ГОДИНАХ РАНЦ 10—12 ПЕРЕДПОЛУДНЕ І ПО 4—6 ПОПОЛУДНЕ в БЮРІ СКЛЕПОВОГО ЛЬОКАЛЮ БУВШОЇ ФІРМИ „SCHEINER & POMERANZ" вул. ГОРОДЕЦЬКА 57.

Адвокат д-р Як. Гольдберґ як управитель конкурсової маси Генриха Реліха і тов. 867 1—1

Ширіть наш часопис!

НЕ КУПУЙТЕ Календарів-Термінарів в чужих мовах!
Цими днями вийде з друку і поступить в продаж
826 великий, гарно виданий 1—2
„Український Календар-Термінар" на 1926 р.

ГАЗДИНЕ!

Шануй тяжко запрацьовзний гріш свого чоловіка! Не нищ білля — уживай тільки найліпше мило до прання марки „ЛЕВ" вироби Львівської фабрики хем. „ТЛЕН". 772 5—10

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ І АНТИКВАРНЯ у Львові Рутовського 22 продасть: М. Грушевського: Історія України 7 томів, І. Лепкого: Галицькорускі Біографії 2 томи. 851

ОЖЕНИТЬСЯ з ким-небудь учительною або взагалі чесною хоч би малоімущою газдиною б. старшина з усім обзаведенням. Незаможні зголошення до Адміністрації „Діла" під „Шатки 32". 855 3-3

За редакцію відповідає **Василь Мудрий.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10